

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžo/105/2014
Identifikačné číslo spisu: 2012200254
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Kováčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:2012200254.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členov senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a JUDr. Jozefa Hargaša, v právnej veci žalobcov: 1/ X. Q. a 2/ A. Q., obaja trvale bytom Y. X, I., zastúpení advokátom Mgr. Petrom Mesárošom, Novozámocká 214, Nitra, proti žalovanému: Okresný úrad Trnava, odbor výstavby a bytovej politiky, Kollárova 8, Trnava, za účasti: Ing. Arch. Q. E., L. B. XXXX/XX, W., MUDr. Q. T., B. XXX/X, S., MUDr. F. T., B. XXX/X, S., Ing. P. Z., Y. X, I., Ing. U. Z., Y. X, I., X. B., Z. X/A, I., X. B., Z. X/A, I., X. J., I. XXX, B. J., I. XXX, Q. P., K. XXX a Ing. Mgr. H. Y., Z. O. XX, I., v konaní zastúpený advokátom: JUDr. Jurajom Gajdošíkom, Miletičova 23, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KSÚ-OSP-2012/00293/Gi zo dňa 02. apríla 2012, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 14 S 35/2012-141 zo dňa 24. apríla 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/35/2012-141 z 24. apríla 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave napadnutým rozsudkom č. k. 14S/35/2014-141 zo dňa 24.04.2014 podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zamietol žalobu a žalobcom a príbratým účastníkom nepriznal náhradu trov konania. Žalobou sa žalobcovia domáhali preskúmania rozhodnutia žalovaného č. KSÚ-OSP-2012/00293/Gi zo dňa 02.04.2012 vo veci návrhu na vydanie rozhodnutia o odstránení časti stavby - okenného otvoru rozmerov 2,40 x 2,20 m v miestnosti č. 2.08 v podkroví objektu súp. č. XXXX na pozemkoch parc. č. 159/1, 160/2 nachádzajúcich sa v kat. území I. a železobetónovej podesty hr. 0,16 m, rozmerov 2,40 x 0,80 m umiestnenú v úrovni stropnej konštrukcie 1. NP objektu sp. č. XXXX - zasahujúcej do pozemku parc. č. 155 a to postupom podľa § 88 ods. 1 písm. b/ a § 88a ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len

„stavebný zákon“). Súčasne s poukazom na ust. § 85 ods. 1 stavebného zákona povolil zmenu v užívaní nebytovej budovy súp. č. XXXX na pozemkoch parc. č. 159/1 a 160/2 nachádzajúcich sa v kat. území I., Z. O. XX pre stavebníka Ing. Mgr. H. Y. v rozsahu: časť prízemnia - priestory pre obchod a služby na priestor pre administratívu a obchod a časť administratívnych priestorov v podkroví na „bytovú jednotku“.

Krajský súd v Trnave preskúmal rozhodnutie žalovaného, ako aj postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu, oboznámil sa s obsahom administratívneho spisu a dospel k záveru, že žalobe nie je možné vyhovieť. Z obsahu spisu zistil, že rozhodnutím Mesta I. č. OSaŽP/34144-64272/2011/UI zo dňa 21.12.2011 ako príslušného stavebného úradu tento nariadil podľa § 88 ods. 1 písm. b/ a § 88a ods. 2 stavebného zákona stavebníkovi Ing. Mgr. H. Y. odstránenie časti stavby: okenného otvoru rozmerov 2,40 x 2,20 m v miestnosti č. 208 v podkroví - objektu súp. č. XXXX na parc. č. 159/1 a 160/2 v kat. úz. I. ako aj žb. podesty hr. 0,16 m, rozmerov 2,40 x 0,80 m v úrovni stropnej konštrukcie 1. NP objektu súp. č. XXXX, zasahujúcej do pozemku parc. č. 155 v kat. území I., pričom pre odstránenie boli určené nasledovné podmienky:

1. Časti stavieb budú odstránené do troch mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, pričom vlastník stavby je povinný 7 dní pred začatím odstránenia časti stavieb oznámiť na stavebný úrad zahájenie prác.
2. Odstránenie časti stavby je potrebné vykonať dodávateľsky - právnickou osobou alebo fyzickou osobou oprávnenou na vykonávanie stavebných prác podľa osobitných predpisov, pričom pri odstraňovaní stavieb a realizácii stavebných prác je potrebné dodržiavať bezpečnostné predpisy, všeobecno-technické požiadavky na výstavbu.
3. Okenný otvor musí byť odstránený tak, aby výsledný stav obvodovej steny bol v celom rozsahu riadne povrchovo upravený, t.j. omietnutý a farebne zjednotený s celým povrchom fasády, orientovanej do pozemku parc. č. 155.
4. Materiál získaný odstránením časti stavby (žb. podesty) musí byť vyvezený na povolenú skládku na vlastné náklady, pričom pri nakladaní s odpadmi z danej stavebnej činnosti je potrebné dodržať platné právne predpisy v odpadovom hospodárstve.
5. Osobitné podmienky: vlastníci susednej nehnuteľnosti parc. č. 155 sú povinní do 7 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia odstrániť vyskladanú nepreviazanú tehlovú stenu zo železobetónovej podesty v celom rozsahu, ďalej umožnia stavebníkom, vrátane dodávateľskej spoločnosti (resp. vypomáhajúcim osobám) v nevyhnutne potrebnej dobe prístup na svoj pozemok parc. č. 155 pre vykonanie odstránenia časti stavieb a s tým súvisiacich prác, pričom stavebník oznámi začatie týchto prác najmenej 7 dní vopred vlastníkom nehnuteľnosti na parc. č. 155. Pri vykonávaní prác zo susedných pozemkov je potrebné počínať si tak, aby nedochádzalo k nadmernému znečisťovaniu okolia stavby, ničeniu zelene a k neporiadku na stavenisku, pričom po ukončení prác sú stavebníci podľa § 135 ods. 2 stavebného zákona povinní uviesť susedný pozemok do pôvodného stavu a ak to nie je možné alebo hospodársky účelné, poskytnúť jeho vlastníkom náhradu.

V odôvodnení rozhodnutia bolo konštatované, že stavebník uskutočnil na predmetnej stavbe zmenu stavby spočívajúcu vo vyhotovení okenného otvoru v podkroví a tiež železobetónovej podesty nachádzajúcej sa v úrovni stropnej konštrukcie, ktorá zasahuje do pozemku parc. č. 155, ktorá je vo vlastníctve žalobcov, pričom využíval túto časť stavby v rozpore s vydaným kolaudačným rozhodnutím - nie pre účely administratívy, ale ako bytovú jednotku. V tejto súvislosti prvostupňový správny orgán konštatoval, že predmetnú zmenu časti stavby v rozsahu okenného otvoru ako železobetónovej podesty umiestnenej v úrovni stropnej konštrukcie nie je možné dodatočne povoliť pre rozpor s ust. § 4 a § 5 vyhlášky č. 532/2002 Z. z., a preto stavebný úrad nariadil odstránenie časti stavby vo vyššie uvedenom rozsahu. V odvolacom konaní žalovaný - bývalý Krajský stavebný úrad Trnava zamietol odvolanie žalobcov a rozhodnutie Mesta I. potvrdil.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že v správnom súdnictve platí koncentračná zásada, kedy môže žalobca rozširovať žalobné dôvody len do konca lehoty na podanie žaloby. V danom prípade žalobcovia v žalobných dôvodoch iba všeobecne namietali, že žalovaný pri svojom rozhodovaní riadne nezistil skutkový stav a na základe listinného a dôkazového materiálu vydal nezákonné

rozhodnutie, ktoré trpí neodstrániteľnými vadami, a ktoré nenáležitým a neprímeraným spôsobom zasahuje do ich vlastníckych práv. Za jediný bližšie špecifikovaný žalobný dôvod krajský súd považoval tvrdenie žalobcov, že v rozhodnutí správnych orgánov nebolo prihliadnuté na listinu - stanovisko Krajského pamiatkového úradu v Trnave, týkajúce sa zosúladenia predmetnej stavby s projektovou dokumentáciou. V tejto súvislosti uviedol, že správne orgány v danom prípade postupovali v súlade so zákonom, uviedli a presne špecifikovali podmienky za akých má dôjsť k odstráneniu okenného otvoru a železobetónovej podesty. Z rozhodnutí správnych orgánov vyplýva, že akceptovali či už čiastočne, resp. v podstatnej miere námietky žalobcov, na druhej strane je potrebné, aby aj žalobcovia poskytli súčinnosť v súvislosti s odstránením tak okenného otvoru, ako aj železobetónovej podesty, pričom z ich správania taká súčinnosť nevyplýva. Na záver krajský súd uviedol, že pokiaľ ide o ďalšie tvrdenia žalobcov uvádzané v žalobe, tieto sú iba všeobecné a bez právneho odôvodnenia. Žalobcovia mali poukázať na konkrétne skutočnosti, z ktorých vyvodzujú porušenie zákona, nepostačovali iba všeobecné tvrdenia o porušení zákona. Tiež poukázal na to, že žalobcovia mohli žalobné dôvody meniť a rozširovať len do konca lehoty na podanie žaloby, a preto krajský súd na ďalšie žalobné dôvody uplatnené po uplynutí lehoty na podanie žaloby neprihliadal. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam krajský súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol v súlade s § 250k O. s. p. tak, že procesne neúspešným žalobcom a pribratým účastníkom nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku krajského súdu podali žalobcovia v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhli, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a žalobcom priznal náhradu trov konania alebo aby zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odvolaní uviedli, že rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko vyjadrenie žalobcov zo dňa 26.03.2013 považuje za rozšírenie dôvodov a rozsahu podanej žaloby. Podľa názoru žalobcov predmetné písomné vyjadrenie nepredstavuje rozšírenie žalobných dôvodov.

K odvolaniu sa podaním z 21.07.2014 vyjadril pribratý účastník Ing. Mgr. H. Y., ktorý uviedol, že rozsudok krajského súdu považuje za vecne správny a nestotožňuje sa s namietaním nesprávneho právneho posúdenia veci žalobcami. Navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť a priznať mu náhradu trov právneho zastúpenia.

Písomným podaním zo 07.12.2016 žalobcovia doplnili odvolanie, v ktorom uviedli, že účastník stavebného konania sa realizáciou stavby v rozpore s projektovou dokumentáciou dopustil závažného porušenia nielen ich vlastníckeho práva, ale aj ich práva na súkromie. Uviedli, že za účelom ochrany svojho súkromia využívajú všetky zákonom stanovené možnosti, ale vzhľadom na dlhotrvajúci spor a potrebu riadne využívať svoju nehnuteľnosť boli nútení si do vyriešenia sporu zabezpečiť svoje súkromie postavením tehlového múru na betónovom základe. Tento stál bez akýchkoľvek zásahov a úprav štyri roky až do 20.11.2016, kedy došlo k jeho zrúteniu. Daný stav musel podľa žalobcov nastať použitím ľudskej sily z vnútornej strany veľkého preskleného otvoru. Zrútením múru žalobcovia utrpeli ďalšiu škodu v podobe poškodenia tují a brečtanu. V závere uviedli, že od zrútenia múru sú opätovne vystavovaní atakom zo strany účastníka stavebného konania v podobe každodenného sledovania pohybu na svojom pozemku. V zmysle uvedených skutočností žalobcovia žiadajú, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil v ich prospech alebo aby zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O. s. p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O. s. p.) a po tom, ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozhodnutia vyvesené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred, v senáte rozhodol a rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O. s. p.).

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v

správnom súdnictve.

Podľa § 492 ods. 2 SSP, odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil a súčasne odkazuje na jeho podrobné dôvody vo vzťahu ku všetkým dôvodom podaného odvolania, s ktorými sa krajský súd náležite po stránke skutkovej aj právnej vysporiadal a odvolací súd nevidí dôvod na zopakovanie vecne správnych dôvodov rozsudku krajského súdu.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p. odvolací súd len dopĺňa dôvody napadnutého rozsudku krajského súdu nasledovne:

Predmetom súdneho preskúvacieho konania bolo preskúvanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KSÚ-OSP-2012/00293/Gi zo dňa 02.04.2012, ktorým zamietol odvolanie žalobcov a potvrdil rozhodnutie Mesta Trnava č. OSaŽp/34144-64272/2011/Ui zo dňa 21.12.2011 ako príslušného stavebného úradu, ktorým tento nariadil podľa § 88 ods. 1 písm. b/ a § 88a ods. 2 stavebného zákona stavebníkovi Ing. Mgr. H. Y. odstránenie časti stavby: okenného otvoru rozmerov 2,40 x 2,20 m v miestnosti č. 208 v podkroví - objektu súp. č. XXXX na parc. č. 159/1 a 160/2 v kat. úz. I. ako aj žb. podesty hr. 0,16 m, rozmerov 2,40 x 0,80 m v úrovni stropnej konštrukcie 1. NP objektu súp. č. XXXX, zasahujúcej do pozemku parc. č. 155 v kat. území I., pričom pre odstránenie boli určené podmienky.

Slovenská republika je viazaná Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), to znamená, že v Slovenskej republike má každá fyzická a právnická osoba zaručené právo na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru. Súčasťou práva na spravodlivý proces je právo na spravodlivé súdne konanie, ktoré subsumuje základné súdno-procesné princípy. Tieto princípy sa vzťahujú aj na konanie správne. Pritom na konanie podľa stavebného zákona sa podľa jeho ustanovenia § 140 vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní (zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov - správny poriadok).

Správne orgány musia v konaní a pri rozhodovaní dodržiavať najmä základné zásady správneho konania (§ 3 správneho poriadku), ustanovenie správneho poriadku týkajúce sa zisťovania podkladov pre rozhodnutie (§ 32 a nasl. správneho poriadku) ako aj ustanovenia správneho poriadku zakotvujúce finálne štádium správneho konania, t.j. vydanie rozhodnutia (§ 46 a nasl. správneho poriadku).

V ustanovení § 3 správneho poriadku sú zakotvené základné zásady správneho konania. Jednou z nich je zásada zákonnosti (§ 3 ods. 1). Z uvedenej zásady vyplýva, že správne orgány sú v konaní a pri rozhodovaní povinné postupovať v súlade s Ústavou SR, zákonmi a ostatnými právnymi predpismi. V neposlednom rade sú povinné prihliadať aj na obsah medzinárodných zmlúv, ktoré v súlade s čl. 7 Ústavy SR majú prednosť pred zákonmi.

Ďalšou základnou zásadou správneho konania je zásada materiálnej pravdy, na základe ktorej rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci. Táto zásada je zakotvená nielen v § 3 ods. 4 správneho poriadku, ale je premietnutá aj v jeho ďalších ustanoveniach (§ 32 ods. 1, § 46, § 47 ods. 3). Z obsahu predmetnej zásady vyplýva, že správny orgán je povinný vykonávať dokazovanie tak, aby boli náležite objasnené všetky rozhodujúce okolnosti dôležité pre posúdenie veci (úplnosť zistenia). Správny orgán musí zabezpečiť, aby skutkové zistenia, ktoré vyplývajú z vykonaného dokazovania čo najviac zodpovedali skutočnosti (presnosť zistenia).

Zaoberajúc sa námietkou žalobcov, podľa ktorých ich písomné vyjadrenie zo dňa 26.03.2013 nepredstavuje doplnenie žalobných dôvodov a teda rozšírenie žaloby, ale je vyjadrením k vyjadreniu žalovaného, najvyšší súd uvádza, že v konaniach, ktoré sú svojou povahou kontradiktórne, má nezastupiteľný význam procesná aktivita účastníkov tohto konania, predovšetkým ich vyjadrenia ako

procesné úkony. Právo účastníka vyjadriť sa k obsahu žaloby, prípadne reagovať na vyjadrenie k žalobe je jedným zo základných práv účastníka konania pred súdom. Za realizáciu tohto práva možno považovať aj možnosť účastníka konania odmietnuť sa vyjadriť. V predmetnom prípade nie je rozhodujúce, či vyjadrenie zo dňa 26.03.2013 bolo vyjadrením žalobcu k vyjadreniu žalovaného, alebo rozšírením žalobných dôvodov, ako to posúdil krajský súd, pretože preskúmavanie zákonnosti na základe žaloby v správnom súdnictve je špecifickým konaním, ktoré nie je pokračovaním správneho konania a s tým súvisí aj pomerne krátka dvojmesačná lehota na podanie žaloby, ktorú nemožno odpustiť. Krajský súd teda rozhodol správne, ak na argumenty podané žalobcom po tejto lehote neprihliadal.

V súvislosti s uvedenou námietkou najvyšší súd odkazuje tiež na citáciu z Komentáru k Ústave Slovenskej republiky, Milan Čič a kolektív str. 235 :

„Z povahy práva na súdnu ochranu vyplýva, že jednotlivcovi patrí voči štátu v danej konkrétnej záležitosti iba práva na zodpovedajúce súdne konanie pred príslušným súdom, nevzniká mu však nárok na „jemu priaznivé rozhodnutie v zmysle nároku na právnu ochranu“. Ústava teda zaručuje každému jednotlivcovi, fyzickej i právnickej osobe právo voči štátu, aby jeho žaloba bola súdom prijatá i prejednaná v súlade so zákonnou úpravou občianskosúdneho konania. Priaznivé meritórne rozhodnutie pre toho, kto sa domáha súdnej ochrany, závisí totiž v jednotlivých prípadoch od toho, či boli splnené procesné i materiálne zákonné predpoklady.“

Pokiaľ ide o písomné podanie žalobcov zo dňa 06.12.2016 označené ako „Doplnenie odvolania žalobcu o nové skutočnosti“ najvyšší súd poukazuje na ustanovenie § 204 ods. 1 a § 205 ods. 3 O. s. p., podľa ktorých sa odvolanie podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia a rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie. V zmysle uvedeného najvyšší súd na predmetné podanie nemohol prihliadať.

Odvolací súd, tiež posúdil formálne a obsahové náležitosti rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu ako aj žalovaného a nezistil ich nezákonnosť majúc za to, že tieto sú náležité a podrobne odôvodnené.

S poukazom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 O. s. p. potvrdil. Pritom sa stotožnil s právnym posúdením a dôvodmi krajského súdu, viazaný tiež rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 212 ods. 1 O. s. p. ako aj rozsahom a dôvodmi podanej žaloby (§ 249 ods. 2 O. s. p.).

O náhrade trov odvolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol podľa § 224 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. a § 250k ods. 1 O. s. p. Neúspešným žalobcom náhradu trov konania nepriznal a žalovanému ako aj pribratému účastníkovi konania náhrada trov zo zákona neprináleží.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.